

UDENRIGSMINISTERIET
FORSVARSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 7. marts 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender, herunder forsvar) den 22.-23. marts 2012

SAMLENOTAT

<u>1. Hviderusland.....</u>	<u>2</u>
<u>2. Energisikkerhed.....</u>	<u>4</u>
<u>3. Syrien.....</u>	<u>6</u>
<u>4. Sahel.....</u>	<u>8</u>
<u>5. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP).....</u>	<u>11</u>
<u>6. Iran - udvidelse af målrettede menneskerettighedssanktioner.....</u>	<u>13</u>

1. Hviderusland

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Hviderusland samt drøfte en tilføjelse af personer og virksomheder til sanktionslisten. Stramningen af sanktionerne sker i lyset af myndighedernes fortsat kritisable fremfærd på demokrati- og menneskerettighedsområdet. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Situationen i Hviderusland er siden præsidentvalget i december 2010, hvor den siddende præsident Lukasjenko blev genvalgt, blevet skarpt forværret. Myndighederne har slået hårdt ned på de efterfølgende protestdemonstrationer med massearrestationer, herunder også tilbageholdelse af flere af Lukasjenkos modkandidater. Politiet har løbende med klart intimiderende hensigt gennemført ransagninger hos journalister, NGO'er mv. Der er rapporter om, at fanger har været udsat for hårdt fysisk og psykisk pres. Flere af fangerne anses af EU for at være politiske fanger.

EU har som reaktion på udviklingen gentagne gange fordømt regimets uforholdsmæssige brug af vold, opfordret til øjeblikkelig frigivelse og rehabilitering af de arresterede, og indført en række sanktioner mod landet. Sanktionerne omfatter visumforbud og indefrysning af midler mod fremtrædende medlemmer af regimet, en våbenembargo samt økonomiske sanktioner rettet mod udvalgte virksomheder. EU har i januar justeret kriterierne for sanktionerne. På mødet i Rådet (almindelige anliggender) den 28. februar blev yderligere 21 myndighedspersoner således tilføjet sanktionslisten. Som reaktion på beslutningen om listing af de 21 myndighedspersoner, bad Hviderusland samme dag EU's delegationschef samt Polens ambassadør om at rejse hjem til konsultationer. Ligeledes kaldte Hviderusland sine ambassadører ved EU og i Polen hjem til konsultationer. EU's udenrigsrepræsentant besluttede derefter i samarbejde med den polske udenrigsminister at hjemkalde EU's delegationschef og den polske ambassadør i Minsk til konsultationer. Samtidig blev det besluttet, at alle tilstedeværende EU-ambassadører i Minsk ville blive trukket hjem til konsultationer i de respektive hovedstæder. Ligeledes vil alle EU-lande indkalde hviderussiske ambassadører til samtaler i udenrigsministerierne. For Danmarks vedkommende fandt denne samtale (med den i Stockholm residerende ambassadør) sted den 6. marts 2012. Danmark har ikke en tilstedeværende ambassadør i Minsk.

3. Formål og indhold

Der ventes en drøftelse af situationen i Hviderusland og en tilføjelse af personer og virksomheder til sanktionslisten i lyset af myndighedernes fortsat kritisable fremfærd på demokrati- og menneskerettighedsområdet. Udgangspunktet for drøftelsen er, at det på rådsmødet i februar 2012 ikke lykkedes at opnå enighed om at liste en forretningsmand og hans firma. På grund af denne uenighed, blev de forberedte rådskonklusioner heller ikke vedtaget. Begge dele ventes vedtaget på kommende rådsmøde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt enighed om synspunkter, der svarer til de danske.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark har fordømt de hviderussiske myndigheders fremfærd mod oppositionen, journalister, civilsamfundsrepræsentanter m.fl. efter præsidentvalget i december 2010 og har støttet op om indførelsen af EU-sanktioner.

Danmark er klar til at udvide sanktionslisten, herunder med personer og virksomheder, for dermed at lægge øget pres på myndighederne for at frigive og rehabiliterer de personer, der er tilbageholdt af politiske grunde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. januar 2012. Sagen blev endvidere mundtligt nævnt den 24. februar 2012 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (udenrigsanliggender) den 27. februar 2012.

2. Energisikkerhed

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at drøfte forholdet mellem EU's udenrigspolitik og energisikkerhed, og hvad der yderligere kan gøres for at forstærke sammenhængen.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd havde februar 2011 en drøftelse af behovet for en mere sammenhængende ekstern energipolitik bl.a. gennem koordinering af medlemslandenes bilaterale energiaftaler og styrkelse af samarbejdet på energiområdet. Man enedes om, at sikker, stabil og bæredygtig energi til en overkommelig pris, der bidrager til Europas konkurrenceevne, er en fortsat prioritet for EU. Tiltag på EU-plan kan og skal tilføre merværdi til dette mål. Det Europæiske Råd opfordrede udenrigsrepræsentanten til at tage fuldt hensyn til energisikkerhed i sit arbejde og at afspejle dette fuldt ud i naboskabspolitikken i EU.

I løbet af de seneste år har der været arbejdet med hovedelementerne i EU's energipolitik, bl.a. er der fastsat ambitiøse energi- og klimamål og vedtaget lovgivning til gennemførelse af de fastsatte mål. Styrkelse af den eksterne energidimension er et redskab til mere energisikkerhed. Mange af de udfordringer, som EU står overfor – klimaforandringer, adgang til olie og gas, teknologiudvikling, energieffektivitet – er fælles for de fleste lande og afhængige af internationalt samarbejde. Medlemslandene har flere gange efterlyst, at EU taler med én stemme over for tredjelande vedr. disse spørgsmål. Dermed vil EU stå stærkere over for energileverandører og producentlande. EU's energiforsyning vil på kort og mellemlangt sigt være meget afhængig af import af fossile brændstoffer. Samtidig er der en stigende global efterspørgsel og konkurrence om primærenergi.

En af forudsætningerne for at styrke EU's eksterne energipolitik er, at der opnås en mere præcis afklaring af rollefordelingen mellem Kommissionen, udenrigsrepræsentanten og formandskabet/Rådet. Kommissionen alene har ikke tilstrækkelige instrumenter til at virkeliggøre EU's målsætninger på energiområdet. Den Fælles Udenrigstjeneste har omvendt ikke ressourcer til at skulle varetage eksterne sektorrelationer. En effektiv energipolitik forudsætter styrket samarbejde mellem institutionerne og medlemslandene.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte forholdet mellem EU's udenrigspolitik og energisikkerhed, og hvad der yderligere kan gøres for at forstærke sammenhængen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinan-
serne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Foreligger endnu ikke.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU taler med én stemme i energipolitikken i forhold til tredjelande, i etab-
leringen af et integreret indre marked for energi og i udbygning af den europæiske energiinfra-
struktur med henblik på at styrke energisikkerheden og indfase store mængder af vedvarende
energi. Fra dansk side støtter man bestræbelser på at diversificere EU's energiimport gennem
strategisk udbygning af naturgas og elektricitetsinfrastrukturen og øget samarbejde med vigtige
producent- og transitlande. Endvidere lægger man vægt på, at udenrigsrepræsentanten sammen
med Kommissionen får en stærkere rolle i forbindelse med sikring af sammenhængen i EU's
eksterne energipolitik.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg har den 17. oktober 2011 modtaget Udenrigsministeriets og Klima-
og Energiministeriets fælles grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om energi-
forsyningssikkerhed og internationalt samarbejde, KOM (2011) 0539.

3. Syrien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at diskutere udviklingen i Syrien i lyset af den stærkt forværrede situation i landet, særligt omkring byen Homs. Det forventes, at der inden mødet vil blive afholdt endnu et møde i Gruppen af Venner af det Syriske Folk, og Rådet vil ligeledes kunne følge op på dette møde. Rådet ventes at vedtage yderligere tiltag på sanktionsområdet til understøtning af det diplomatiske spor.

2. Baggrund

Udviklingen i Syrien er siden slutningen af januar eskaleret voldsomt. I hvad der lader til at være (endnu) et forsøg på en gang for alle at slå oprøret ned, satte regimet i slutningen af februar og i starten af marts hårdt ind mod oprørerne i byen Homs. Det syriske militær har således brugt artilleri mod byen i ugevis med adskillige dræbte og sårede til følge. FN rapporterer om over 7.500 dræbte, og tallet stiger hele tiden. Flere udenlandske journalister er ligeledes blevet dræbt eller såret under bombardementet af Homs, herunder den amerikanske reporter Marie Colvin og den franske fotograf Remi Ochlik, der blev slået ihjel den 22. februar.

Ved FN's Menneskerettighedsråd 19. ordinære samling i Genève, blev der ultimo februar afholdt en særsamling om Syrien. I forlængelse af særsamlingen blev der den 1. marts vedtaget en resolution fremlagt af Tyrkiet, ligesom der på den ordinære samling forventes vedtaget en stærk resolution fremlagt af EU.

Den syriske opposition står fortsat splittet og udvikler kun meget langsomt sine kapaciteter til at koordinere internt. På vennegruppemødet i Tunis anerkendte deltagerne det Syriske Nationalråd som en legitim repræsentant for det syriske folk. Samtidig fortsætter man med at opfordre oppositionen til at øge sin interne koordination. Den Arabiske Liga vil nu forsøge at samle oppositionen til et møde.

Fra EU's side har man meddelt, at sanktionerne mod Syrien fortsat vil blive strammet, så længe volden fortsætter. Sanktionerne blev senest udvidet den 27. februar, hvor den syriske centralbank sammen med 7 personer blev listet på sanktionslisten, ligesom der blev indført et forbud mod handel med diamanter, guld og ædle metaller, og der blev nedlagt forbud mod, at syriske luftfartsoperatørers fragtfly flyver ind i EU. Det er forventningen, at man på rådsmødet vil stramme sanktionerne yderligere, ligesom man formentlig vil foretage yderligere listinger af personer/entiteter.

3. Formål og indhold

Rådet ventes som opfølgning på drøftelserne på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 27. februar 2012 at drøfte udviklingen i Syrien med fokus på evt. yderligere tiltag i retning af øget internationalt pres, herunder på sanktionsområdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Syrien forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En stramning af sanktionsregimet over for Syrien må dog alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. En forordning implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Syrien. Der henvises til gældende bestemmelser i Budgetvejledningen om statsfinansielle konsekvenser af EU-sager, idet det bemærkes, at bestemmelserne ikke udelukker senere gebyrfinansiering, i lighed med nuværende Iran-sanktioner.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en drøftelse af situationen i Syrien og mulighederne for øget internationalt pres over for Syrien.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed blandt medlemslandene om en drøftelse af Syrien og mulighederne for øget internationalt pres samt vedtagelse af yderligere stramninger af sanktionsregimet mod Syrien.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 24. februar 2012.

4. Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Med baggrund i en orientering om seneste udvikling forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Sahel-regionen. Derudover forventes Rådet at blive orienteret om status for gennemførelsen af EU's Sahel-strategi ét år efter dens vedtagelse. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Situationen i Sahel-regionen (primært Mauretanien, Mali, Niger og Tchad) er yderst vanskelig. Landene står over for en bred vifte af udfordringer, der på det seneste er blevet yderligere forstærket af Libyen-konfliktens negative effekt på de sydlige nabolande.

Alle landene kan karakteriseres ved en række tendenser, der kan skabe skrøbelige situationer, herunder manglende inkluderende økonomisk vækst, høj befolkningstilvækst, klimatiske udfordringer og ørkenspredning. Dertil kommer, at alle landene, men især Mali og i mindre grad Niger og Mauretanien, står over for store sikkerhedsmæssige udfordringer fra terrornetværket Al Qaida i Islamisk Maghreb (AQIM), kriminelle netværk (menneskesmugling, narkotikasmugling og kidnapninger) og en genopblussen af tuareg-opstanden i det nordlige Mali.

Regionens problemer rækker ud over de direkte berørte lande og har internationale konsekvenser. Regionen er således i stigende grad kommet på den internationale politiske dagsorden.

De sikkerhedsmæssige udfordringer er især siden 2007 blevet betragteligt forværret. Dette skyldes bl.a. øget terrorvirksomhed med aktiv tilstedeværelse af AQIM. AQIM har i de seneste år "specialiseret sig" i bortførelse af vesterlændinge, men har også samtidig gennemført regulære angreb på lokale sikkerhedsstyrker. Derudover er der noteret en massiv stigning i organiseret kriminalitet i området i form af smugling med bl.a. narkotika og våben samt menneskehandel med især kvinder og børn. Disse aktiviteter finder sted i Sahels uvejsomme og svært kontrollerbare enorme ørkenområder. Disse tendenser er senest blevet yderligere forværret af Libyen-konflikten. Op mod 300.000 personer er vendt hjem til Mali, Niger og Tchad fra Libyen, hvor de har været gæstearbejdere. Der er allerede konkrete beviser på, at visse – ganske vist et fåtal - af de mange hjemvendte, herunder ekskombattanter, nu udgør en destabiliserende faktor. Samtidig er der bekymring for, at de mange våben i omløb i Libyen falder i de forkerte hænder, herunder AQIM, der hovedsageligt holder til i det nordlige Mali. Et konkret eksempel på den destabiliserende effekt af de hjemvendte ekskombattanter er den nylige genopblussen af tuareg-opstanden i det nordlige Mali, der især skyldes de mange tilbagevendte tidligere Gadaffi-støtter fra Libyen, dels at Malis regering er ganske svag. Vendes denne udvikling ikke, kan udviklingsindsatser, herunder EU's og danske, i Mali og Niger blive negativt berørt, hvilket yderligere kan undergrave stabiliteten.

Selv om fødevarsituationen ofte er vanskelig i regionen, så er den i år yderligere forværret. I Sahel-regionen er der i dag 11 millioner mennesker i farezonen, herunder 1 million fejlernærede

børn. Udover at tilbyde fødevarebistand til de berørte, arbejdes der også i EU for at sikre en større modstandskraft over for nye fødevarekriser i de berørte lande.

Krisen i det nordlige Mali har tilføjet ca. 120.000 fordrevne til områder, som allerede lider under fødevarekrisen. Libyen-konflikten har også svækket mange familiers modstandskraft over for fødevarekrisen, da de tilbagevendende gæstarbejdere, der i mange tilfælde har fungeret som forsørgere for familierne i deres hjemlande, ikke længere kan sende remitter til de i forvejen fattige lande.

Regeringen har ved udgangen af 2011 afgivet tilsagn på 15 mio. kr. til såvel Verdensfødevareprogrammet som UNICEF med henblik på at støtte de to organisationers indsats i Sahel-regionen.

Ingen af landene er selvstændigt i stand til at håndtere disse udfordringer og har derfor behov for international bistand. Og da den regionale koordination i dag er mangelfuld, forsøger man fx fra EU's side at fremme en regional tilgang. EU vedtog i foråret 2011 – med et aktivt dansk engagement - en Sahel-strategi. Strategien bygger på fire hovedpræmisser: 1) Udvikling og sikkerhed i Sahel-området kan ikke adskilles. Øget sikkerhed er en forudsætning for udvikling og dermed fattigdomsbekæmpelse; 2) Der skal sikres et øget regionalt samarbejde. I dag har AQIM opnået noget, der kunne ligne et frirum i det nordlige Mali; 3) Akut behov for kapacitetsopbygning i alle Sahel-landene; og 4) EU har en vigtig rolle at spille i forhold til at stimulere den økonomiske vækst og dermed sikre øget stabilitet.

I Sahel-strategien sigtes mod projekter inden for udvikling, god regeringsførelse og konfliktløsning. Tiden er nu inde til en hurtig gennemførelse af handlingsplanerne med tæt kontakt til både de nationale myndigheder og de øvrige udviklingspartnere. Derfor er der også blandt EU-medlemsstaterne bred enighed om, at Kommissionen snarest muligt bør gennemføre de konkrete initiativer under EU's Sahel-strategi.

Eksisterende danske programmer understøtter allerede målsætningerne i EU's Sahel strategi. I Burkina Faso fx gennem programmer for god regeringsførelse med fokus på menneskerettigheder og decentralisering.

3. Formål og indhold

Med baggrund i en orientering om seneste udvikling forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Sahel-regionen. Derudover ventes Rådet at blive orienteret om status for gennemførelsen af EU's Sahel-strategi ét år efter dens vedtagelse. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinan-
serne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fortsat generel opbakning til EU's aktive engagement i regionen, herunder opbak-
ning til en snarlig gennemførelse af de konkrete projekter under EU's Sahel-strategi.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for at sikre en generel opbakning til EU's akti-
ve engagement i regionen, herunder opbakning til en snarlig gennemførelse af de konkrete pro-
jekter under EU's Sahel-strategi.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. marts 2011.

5. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet forventes forsvarsministrene at drøfte udviklingen af EU's militære kapaciteter og EU's igangværende militære operationer inden for rammerne af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP). Endvidere forventes en orientering om aktiviteter og projekter i regi af Det Europæiske Forsvarsagentur. Det er endnu ikke afklaret, hvorvidt der vil blive vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Udviklingen af EU's militære kapaciteter behandles aktuelt særligt inden for rammerne af det såkaldte "pooling & sharing"-initiativ, der sigter på at fremme multinationale løsninger om forsvarskapaciteter i en tid med stramme budgetter. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i udviklingen af militære kapaciteter i EU.

EU's har pt. tre igangværende militære operationer:

- EUFOR Althea i Bosnien-Hercegovina blev iværksat i december 2004. I forbindelse med rådsmødet (udenrigsanliggender) den 10. oktober 2011 blev det besluttet at omstrukturere operationen. Hovedindsatsen vil fremadrettet blive på trænings- og kapacitetsopbygning, idet midlerne til at bidrage til Bosnien-Hercegovinas afskrækkelsesopgaver bevares. Forberedelse af omstrukturering af operationen er pågående.
- EUNAVFOR Atalanta blev iværksat i december 2008. Operationens fokus er at bidrage til at afskrække fra, forebygge og bekæmpe piratvirksomhed og væbnede røverier ud for Somalias kyster, herunder beskyttelse af World Food Programme-skibe. Rådet (udenrigsanliggender) godkendte den 27. februar 2012 en forlængelse af mandatet for operation Atalanta indtil udgangen af 2014.
- EUTM Somalia blev iværksat i april 2010. Operationen skal bidrage til uddannelse af somaliske styrker. Træningen finder sted i Uganda. Operationens mandat udløber i december 2012.

Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i EU's militære operationer.

3. Formål og indhold

Udviklingen af EU's militære kapaciteter ventes at blive det centrale emne på forsvarsministrenes møde. Derudover ventes drøftelserne fokuseret på status og fremtidsperspektiver for EU's militære operationer, EU's samarbejde med partnere samt den mere generelle styrkelse af CSDP'en og tilvejebringelse af fornødne styrkebidrag til EU's militære operationer.

Der afholdes i forbindelse med rådsmødet møde i Styringskomitéen for Det Europæiske Forsvarsagentur. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i samarbejdet i Det Europæiske Forsvarsagentur, og deltager følgelig ikke i mødet i Styringskomitéen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning blandt medlemslandene til det videre arbejde med en styrkelse af CSDP'en.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet udviklingen af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Som følge af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i foranstaltninger, der har indvirkning på forsvarsområdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udviklingen af CSDP'en har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 25. november 2011.

6. Iran - udvidelse af målrettede menneskerettighedssanktioner

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Menneskerettighedssituationen i Iran er fortsat dybt bekymrende. Regimets hårdhændede forfølgelse af egne borgere fortsætter og 2011 blev rekordår for henrettelser. Rådet ventes at indføre forbud mod eksport af udstyr til manipulation og monitorering af telekommunikation og internettrafik. I forbindelse med en fornyelse af de eksisterende restriktive tiltag mod personer, der har deltaget i eller er ansvarlige for alvorlige menneskerettighedskrænkelser i Iran, forventes tilføjelse af yderligere omkring 15 personer, der krænker menneskerettighederne i Iran. Endelig forventes forbuddet mod eksport af udstyr til intern fysisk repression flyttet fra sanktionerne i anledning af atomprogrammet til menneskerettighedsregimet.

2. Baggrund

Det iranske styre undertrykker fortsat systematisk egne borgeres ytringsfrihed og forsamlingsret. 2011 blev rekordår for antallet af henrettelser, der vurderes at have nået 600, hvoraf ca. 80 procent er relateret til narkokriminalitet. Der rapporteres om arbitrære arrestationer og brug af tortur i forbindelse med fængsling og afhøring specielt af menneskerettighedsaktivister, journalister, advokater og oppositionelle kræfter. Retssager synes ikke at leve op til internationale standarder.

Begrænsninger i ytringsfriheden omfatter tæt overvågning af mediesektoren og monitorering af borgernes telekommunikation og brug af internet. Der er forbud mod uafhængige fjernsyns- og radiokanaler, og der gennemføres forstyrrelser af udenlandske satellitsignaler. Rapporter fra Iran indikerer, at der er etableret et specialiseret "Cyber Police" under Revolutionsgarden, der varetager kontrol af bl.a. brugen af internettet og sociale netværk.

Rådet (udenrigsanliggender) vedtog på sit møde den 12.-13. april 2011 målrettede restriktive tiltag mod 32 personer, der har taget del i eller er ansvarlige for grove krænkelser af menneskerettigheder i Iran. Disse tiltag omfatter forbud mod indrejse og transit samt indefrysning af alle midler for navngivne personer. Ved deltagelse i visse internationale møder kan der dog gøres en undtagelse fra restriktioner efter forudgående notificering og godkendelse fra Rådet. På sit møde den 10.-11. oktober 2011 udvidede Rådet personlisten med 29 personer, således at i alt 61 personer blev omfattet af restriktive tiltag. Kriterierne for restriktive tiltag omfatter personer, der har deltaget i eller er ansvarlige for at lede eller gennemføre alvorlige menneskerettighedskrænkelser mod fredelige demonstranter, journalister, menneskerettighedsforkæmpere, studenter eller personer, som forsvarer deres legitime rettigheder, herunder ytringsfrihed, samt personer, der har deltaget i eller er ansvarlige for at lede eller gennemføre alvorlige brud på retten til en fair retssag, tortur, eller overdreven brug af dødsstraf.

EU's restriktive tiltag er en del af et stigende internationalt pres mod Iran for at forbedre landets overholdelse af menneskerettighederne. Amnesty International og andre menneskerettighedsorganisationer har i 2011 offentliggjort flere rapporter om de bekymrende menneskerettighedsforhold i Iran. FN's Menneskerettighedsråd forventes i marts 2012 at vedtage en forlængelse af Spe-

cial Rapporteur for menneskerettigheder i Iran, der blev udpeget den 24. marts 2011. Det har endnu ikke været muligt at indlede en menneskerettighedsdialog med Iran.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at indføre et forbud mod eksport af udstyr til monitorering og manipulation af telekommunikation og internettrafik i lighed med sanktionerne mod Syrien. Samtidig forventes Rådet i forbindelse med forlængelsen af de målrettede restriktive tiltag mod personer for en periode på 12 måneder en udvidelse af personlisten med tilføjelse af yderligere omkring 15 personer. Endvidere forventes det eksisterende forbud mod eksport af udstyr til intern fysisk repression flyttet fra sanktionerne i anledning af atomprogrammet til menneskerettighedsregimet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Iran forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En udvidelse af de restriktive tiltag til også at omfatte telekommunikations- og internetudstyr må dog alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud mod produkter. En forordning implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Iran. Der henvises til gældende bestemmelser i Budgetvejledningen om statsfinansielle konsekvenser af EU-sager, idet det bemærkes, at bestemmelserne ikke udelukker senere gebyrfinansiering, i lighed med Iran-sanktionerne i anledning af atomprogrammet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning i EU til udvidelsen af de målrettede sanktioner mod Iran.

10. Regeringens generelle holdning

Den danske regering har ved flere lejligheder udtalt stærk bekymring for menneskerettigheds-situationen i Iran og støtter udvidelsen af de målrettede EU-sanktioner, med det formål at lægge pres på regimet for en forbedring af situationen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Iran (atomsagen) har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. januar 2012. Spørgsmålet om EU's sanktioner over for Iran på menneskerettighedsområdet har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 7. oktober 2011.